Izlaganje potpredsjednika Vlade i ministra pravde i ljudskih prava g. Duška Markovića na konferenciji

„Borba protiv diskriminacije na osnovu seksualne orjentacije ili rodnog identiteta širom Evrope“

Strazbur, 27. marta 2012. godine

Poštovani predsjedavajući, poštovani ministri, vaše ekselencije, dame i gospodo,

Izuzetna mi je čast i zadovoljstvo da vam se obratim na konferenciji „Borba protiv diskriminacije na osnovu seksualne orjentacije ili rodnog identiteta širom Evrope“, koja se organizuje u okviru predsjedavanja Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske Komitetu ministara Savjeta Evrope.

Okupila nas je tema koja više od dvije decenije zaokuplja pažnju stručne, laičke i političke javnosti u zemljama članicama Savjeta Evrope, pod čijim okriljem su nastala najvažnija dokumenta za zaštitu i promociju ljudskih prava na našem kontinentu – Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njeni protokoli.

Crna Gora kao najmlađa članica najstarije panevropske organizacije, posvećena je afirmaciji svih vrijednosti zaštićenih pravnom tekovinom Savjeta Evrope, a posebno ljudskih prava i sloboda i borbi protiv diskriminacija, pa i na osnovu seksualne orjentacije i rodnog identiteta.

U tom pravcu, u Crnoj Gori smo za kratko vrijeme zabilježili rezultate, koji nas po kvalitetu i sadržini predstavljaju kao model i primjer drugim zemljama u borbi protiv bilo kog oblika diskriminacije. Ovo nije naša konstatacija, već ocjena naših međunarodnih partnera, među kojima posebnu zahvalnost na podršci dugujemo vladama Holandije i Velike Britanije, i njihovim misijama u Crnoj Gori.

Naša vlada je upravo prošle sedmice bila domaćin međunarodne konferencije, organizovane sa ciljem promocije Preporuka Komiteta ministara Savjeta Evrope o mjerama za borbu protiv diskriminacije na osnovu seksualne orjentacije ili rodnog identiteta. Visoki vladini i diplomatski predstavnici iz 11 zemalja regiona, predstavnici Evropske komisije i Savjeta Evrope, kao i istaknuti međunarodni eksperti, naučnici, predstavnici nevladinih organizacija i zaštitnici ljudskih prava, razmijenili su mišljenja i diskutovali o svim aspektima zajedničkog rada na izgradnji savremenog koncepta zaštite ljudskih prava i sloboda. Poslata je poruka o

zajedničkoj posvećenosti i riješenosti da preduzmemo dalje aktivnosti u cilju unapređenja sistema zaštite LGBT osoba i njihove vidljivosti na Balkanu.

Današnju konferenciju pozdravljamo, između ostalog, i kao još jednu priliku da na najvišem nivou, u sjedištu Savjeta Evrope, predstavimo prioritete Crne Gore u ovoj oblasti, u zahtjevnom vremenu koje je pred nama.

Još u septembru 2011. godine Crna Gora je postala prva zemlja korisnik LGBT projekta Savjeta Evrope. Aktivnosti koje su počele na ovom projektu pomoći će nam kod definisanja mjera i sprovođenja akcija u cilju implementacije preporuka Savjeta Evrope. Istovremeno, sopstvenim naporima razvijamo dodatne aktivnosti koje ce biti snažna podrška čitavom procesu. Ovdje posebno mislim na punu implementaciju usvojenih standarda. U tom smislu, kontinuirano radimo na obuci sudija, tužilaca, policijskih službenika i branitelja ljudskih prava, dajemo podršku i razvijamo široke konsultacije sa nevladinim sektorom, i podižemo nivo svijesti među opštom populacijom. Ovo je proces koji zahtijeva vrijeme. Posebno u tranzicionom društvu, kakvo je i crnogorsko. Osnovali smo Savjet za zaštitu od diskriminacije kojim lično rukovodi predsjednik Vlade, i u čijem radu učestvuje sedam resornih ministara. Našim učešćem, namjera nam je bila da naglasimo ulogu koju smo preuzeli u pogledu suzbijanja svakog oblika diskriminacije i afirmaciji antidiskriminatorske politike u Crnoj Gori. Svakim danom pokazujemo da gradimo i promovišemo društveni ambijent koji nosi snažnu poruku, razvijamo povjerenje i ističemo važnost uloge i puni doprinos civilnog društva u radu ovog Savjeta. U regionu i šire smo prepoznati po inicijativama koje razvijamo na temu obuke za predstavnike sudskih organa i policijske službenike, u cilju unapređenja njihovog znanja i senzitivnosti u pogledu zaštite i poštovanja LGBT prava.

Nastavili smo da razvijamo diskusiju o potrebi da se LGBT zajednica otvoreno izrazi, uključujuci našu punu podršku Paradi ponosa i većoj vidljivosti LGBT populacije u društvu.

Kao rezultat uspostavljanja institucionalne saradnje između Vlade i predstavnika civilnog društva, Vlada je formirala Radni tim za izradu Programskog dokumenta za borbu protiv homofobije sa Akcionim planom, Stručnu radnu grupu za pripremu Analize pravnih propisa sa aspekta LGBT prava i Stručnu radnu grupu za pripremu Analize ljudskih LGBT prava u udžbenicima u okviru obrazovnog sistema Crne Gore. Ova tijela, sastavljena od predstavnika nadležnih državnih institucija i civilnog sektora, treba da pruže predloge, mišljenja i obrazloženja koji mogu biti od pomoći Vladi u daljem radu. Ovaj posao je u toku.

Da rezimiram: odlučni smo u namjeri da otklonimo svaku neposrednu ili posrednu diskriminaciju na osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta; aktivno radimo da obezbijedimo da se zakonske i druge mjere unapređuju i djelotvorno primjenjuju; da osiguramo da žrtvama diskriminacije budu poznati djelotvorni pravni ljekovi, te da imaju pristup tim pravnim ljekovima, kao i da mjere za borbu protiv diskriminacije obuhvate odgovarajuće sankcije za kršenje prava i adekvatnu odštetu za žrtve diskriminacije; orjentisani smo da se u našem zakonodavstvu, politikama i praksi rukovodimo principima i mjerama sadržanim u Preporuci Komiteta ministara Savjeta Evrope; kontinuirano radimo na preispitivanju dominantnih društvenih stavova i suočimo se sa stereotipima i predrasudama koje su usmjerene protiv LGBT osoba; konačno, mojim današnjim učešćem na ovom skupu, potvrđujem direktnu podršku i punu pažnju ovom procesu.

Dame i gospodo,

Uvjeravam vas da je Crna Gora duboko posvećena poštovanju univerzalnih ljudskih prava. Mi ozbiljno koračamo naprijed u izgradnji društva u kojem niko, uključujuci i LGBT osobe, neće živjeti u strahu i biti nevidljiv.